

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

GRČKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje:

II. Gramatika:

III. Civilizacija:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

Nadnevak natjecanja: 23. travnja 2026.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Homer, *Odiseja*, IV 258 - 273

Helena se na spartanskom dvoru prisjeća boravka u Troji kada je prepoznala prerusenog Odiseja te se u njoj probudila nada u povratak domovini i obitelji za kojima je žalila.

Ἐνθ' ¹ ἄλλαι Τρωαί ² λίγ' ³ ἐκώκυον; αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
χαῖρ' ⁴, ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη ⁵ τέτραπτο ⁶ νέεσθαι ⁷
ἂψ οἰκόνδ' ⁸, ἅτην δὲ μετέστενον, ἦν Ἀφροδίτη 260
δῶχ' ⁹, ὅτε μ' ¹⁰ ἤγαγε κεῖσε ¹¹ φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης ¹²,
παῖδά τ' ¹³ ἐμὴν νοσφισσαμένην ¹⁴ θάλαμόν τε πόσιν τε
οὐ τευ ¹⁵ δευόμενον ¹⁶, οὐτ' ¹⁷ ἄρ' φρένας οὔτε τι εἶδος ¹⁸.
Τὴν δ' ¹⁹ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος;
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες ²⁰. 265
ἥδη μὲν πολέων ²¹ ἐδάην ²² βουλὴν τε νόον τε
ἄνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα ²³ γαῖαν.

¹ Ἐνθ' = Ἐνθα² Τρωαί, -ῶν, αἱ = Trojanke³ λίγ' = λίγα⁴ χαῖρ' = ἔχαιρεν⁵ *vidi* καρδία, ἡ⁶ *prevedi* okrenula se (plpf. od τρέπω)⁷ νέεσθαι = νεῖσθαι (*vidi* νέομαι)⁸ οἰκόνδ' = οἰκόνδε⁹ δῶχ' = ἔδωκεν¹⁰ μ' = με¹¹ κεῖσε = ἐκεῖσε¹² αἶα πατρίς - domovina¹³ τ' = τε¹⁴ νοσφισσαμένην = νοσφισαμένην; *vidi* νοσφίζω¹⁵ τευ = τινός¹⁶ δέομαι τινός - oskudijevati u čemu¹⁷ οὐτ' = οὔτε¹⁸ φρένας...εἶδος - akuzativi obzira (*prevedi* našim instrumentalom)¹⁹ δ' = δέ²⁰ ἔειπες = εἶπες²¹ πολέων = πολλῶν (*poveži* s ἀνδρῶν ἡρώων)²² *prevedi* upoznao sam²³ *prevedi* prošao sam (perf. od ἐπέρχομαι)

I.1. PRIJEVOD

maks. 20

Prijevod napiši na predvidene crte, čitko i pisanim slovima!

[illegible]

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

Ἀλλ'²⁴ οὐ πῶ τοιοῦτον ἐγὼν²⁵ ἶδον²⁶ ὀφθαλμοῖσιν²⁷,
 οἷν Ὀδυσσῆος²⁸ ταλασίφρονος ἔσκε²⁹ φίλον κῆρ.
 Οἷον καὶ τόδ'³⁰ ἔρεξε³¹ καὶ ἔτλη³² καρτερὸς ἀνὴρ
 ἵππῳ ἐνὶ ξεστῶ, ἴν'³³ ἐνήμεθα³⁴ πάντες ἄριστοι
Ἀργείων³⁵ Τρώεσσι³⁶ φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
 Ἦλθεσ ἔπειτα σὺν κείσῃ;

270

²⁴ Ἀλλ' = Ἀλλά

²⁵ ἐγὼν = ἐγώ

²⁶ ἶδον = εἶδον

²⁷ ὀφθαλμοῖσιν = ὀφθαλμοῖς

²⁸ Ὀδυσσῆος = Ὀδυσσέως

²⁹ ἔσκε = ἦν

³⁰ τόδ' = τόδε

³¹ *vidi* ῥέζω

³² *vidi* τλῆναι

³³ ἴν' = ἴνα

³⁴ *vidi* ἐνήμαι

³⁵ Ἀργεῖοι, -ων, οἱ = Argivci

³⁶ Τρώεσσι = Τρώσι

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

	maks. 5
--	----------------

1. Kako Menelaj opisuje Odiseja?

A kao mudrog

B kao nesretnog

C kao ustrajnog

	maks. 1
--	----------------

2. Gdje su se nalazili svi Argivci?

A u istesanom konju

B u velikom konju

C u zlatnom konju

	maks. 1
--	----------------

3. Kakvi su bili Argivci?

A najbolji

B najhrabriji

C najsnažniji

	maks. 1
--	----------------

4. Što su Argivci nosili Trojancima?

A blago i ratni plijen

B pokolj i smrt

C slavu i čast

	maks. 1
--	----------------

5. Što je Helena zatim učinila?

A došla je do konja

B pozvala je vojsku

C vratila se u svoje odaje

	maks. 1
--	----------------

II. GRAMATIKA**maks. 15**

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Koju službu u rečenici ima riječ **μετέστένον** iz teksta?**maks. 1**

2. Kako oblik **ἔδωκεν** glasi u prezentu, u istom licu, broju i stanju?**maks. 1**

3. Kako sintagma **φίλης πατρίδος** glasi u istom padežu, ali suprotnom broju?**maks. 1**

4. Kojoj vrsti zamjenice pripada oblik **ἥν** iz teksta?**maks. 1**

5. Kako oblik **εἶπες** glasi u suprotnom broju, a istom licu, vremenu i stanju?**maks. 1**

6. Što je, s obzirom na naglasak, riječ **γύναι** u istom padežu, ali suprotnom broju?**maks. 1**

7. Kako glasi superlativ pridjeva **πολύς, πολλή, πολύ**?**maks. 1**

8. Kako se zove znanost koja se bavi odgojem i obrazovanjem?

	maks. 1
--	----------------

9. Kojim grecizmom nazivamo čovjeka koji zna više jezika?

	maks. 1
--	----------------

10. Kako se u grčkoj mitologiji zovu božice sudbine?

	maks. 1
--	----------------

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

11. Kojoj vrsti zavisne rečenice pripada rečenica *ἐπεὶ ἤδη μοι καρδία ἐτέτραπτο νεῖσθαι*?

	maks. 1
--	----------------

A odnosna

B pogodbeni

C uzročna

12. Na koju se imenicu iz teksta odnosi particip *δεόμενον*?

	maks. 1
--	----------------

A θάλαμον

B παῖδα

C πόσιν

13. Koji je glagolski oblik riječ *νοσφισαμένην*?

	maks. 1
--	----------------

A particip aorista medijalnog

B particip prezenta mediopasivnog

C particip futura medijalnog

14. Kako nazivamo usporeni rad srca?

	maks. 1
--	----------------

A bradikardija

B miokarditis

C tahikardija

15. Ime kojeg mitološkog lika znači *onaj/ona koji/a brine za ljude*?

	maks. 1
--	----------------

A Androgej

B Andromaha

C Andromeda

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

	maks. 10
--	-----------------

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako nazivamo Homerovo obraćanje Muzi u prvom stihu Odiseje?

	maks. 1
--	----------------

2. Koji rimski pjesnik u svojoj *Poslanici Pizonima* (*Ars poetica*) hvali Homera jer radnju svojih epova počinje *in medias res*?

	maks. 1
--	----------------

3. Kako nazivamo prva četiri pjevanja Odiseje koja opisuju Telemahova putovanja na kojima traži vijesti o svome ocu?

	maks. 1
--	----------------

4. U kojem su se egipatskom gradu proučavali i kritički uređivali Homerovi epovi?

	maks. 1
--	----------------

5. Kako se naziva znak za naglašeni slog u stihu?

	maks. 1
--	----------------

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

6. Kako su se nazivali istraživači koji su zastupali teoriju jedinstva Homerovih epova i Homerovog autorstva?

	maks. 1
--	----------------

A analitičari

B modernisti

C unitaristi

7. Kako se naziva stapanje prvog kratkog i drugog dugog vokala u istoj riječi u jedan slog?

	maks. 1
--	----------------

A elizija

B kraza

C siniceza

8. Koji od trojanskih junaka **nije** bio Helenin muž?

	maks. 1
--	----------------

A Deifob

B Hektor

C Paris

9. Kako se zove Helenina i Menelajeva kći?

	maks. 1
--	----------------

A Heba

B Hekaba

C Hermiona

10. Kako Homer u Ilijadi i Odiseji **ne** naziva Grke?

	maks. 1
--	----------------

A Argivci

B Danajci

C Dardanci

RJEŠENJA:

I. PRIJEVOD (20 bodova)

Ἐνθ' ἄλλαι Τρωαὶ	Tada su druge Trojanke	1
λίγ' ἐκώκουν;	glasno jaukale;	1
αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ χαῖρ',	a moje srce se radovalo,	1
ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο	jer već se u meni okrenula želja	1
νέεσθαι ἄψ οἰκόνδ',	vratiti se natrag kući,	1
ἄτην δὲ μετέστενον,	i obmanu sam žalila,	1
ἦν Ἀφροδίτη δῶχ',	koju je dala Afrodita,	1
ὅτε μ' ἤγαγε κείσε	kad me tamo odvela	1
φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης	iz drage domovine	1
παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην	koja sam ostavila drago dijete	1
θάλαμόν τε πόσιν τε	i ložnicu i muža	1
οὗ τευ δευόμενον	koji nije ni u čemu oskudijevao	1
οὐτ' ἄρ' φρένας οὔτε τι εἶδος.	niti umom niti stasom.	1
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος	A njoj odgovarajući	1
προσέφη ξανθὸς Μενέλαος;	rekao je plavokosi Menelaj;	1
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι,	doista si sve to, ženo,	1
κατὰ μοῖραν ἔειπες.	rekla kako valja (dolikuje).	1
ἤδη μὲν...ἐδάην βουλήν τε νόον τε	Već sam upoznao volju i um	1
...πολέων...ἀνδρῶν ἡρώων,	mnogih muževa junaka,	1
πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν.	i prošao sam široku zemlju.	1

II. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 - C; 2 - A; 3 - A; 4 - B; 5 - A

III. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1 - predikat; 2 - δίδωσιν; 3 - φίλων πατρίδων; 4 - odnosna; 5 - εἴπετε; 6 - properispomena;
7 - πλεῖστος; 8 - pedagogija; 9 - poliglot; 10 - Mojre

11 - C; 12 - C; 13 - A; 14 - A; 15 - C

IV. CIVILIZACIJA I POVIJEST KNJIŽEVNOSTI (10 bodova)

1 - invokacija; 2 - (Kvint) Horacije (Flak); 3 - Telemahija; 4 - u Aleksandriji; 5 - iktus;

6 - C; 7 - C; 8 - B; 9 - C; 10 - C